

Sygn. akt *III Ca 801/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Anna Hajda

Sędziowie: SO Marcin Rak (spr.)

SR del. Daniel Gierak

Protokolant: Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2017 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 22 marca 2017 roku, sygn. akt II C 883/16

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża powódki kosztami postępowania odwoławczego.**

SSR del. Daniel Gierak SSO Anna Hajda SSO Marcin Rak

Sygn. akt *III Ca 801/17*

UZASADNIENIE

Powódka B. M. domagała się uzgodnienia treści księgi wieczystej prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Rybniku pod nr (...) z rzeczywistym stanem prawnym, poprzez wykreślenie w dziale IV tej księgi hipoteki przymusowej kaucyjnej na kwotę 135.326,19 zł ustanowionej na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu podała, że jest właścicielką nieruchomości opisanej w tej księdze. Obciążenie hipoteczne w dacie jego ustanowienia dotyczyło jedynie udziału jej byłego męża, z którym pozostawała w rozdzielności majątkowej i związane było z jego zaległościami z tytułu składek. Po dokonaniu podziału majątku wspólnego nieruchomość przypadła powódce, według której obciążenie hipoteczne całości nieruchomości w następstwie zmiany wpisu po podziale, było w takiej sytuacji wadliwe. Wskazywała, że skoro nieruchomość została przydzielona jej jako współwłaścicielowi, którego udział nie był obciążony hipoteką, to hipoteka przestała istnieć zgodnie z art. 76 ust. 1¹ ustawy z 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2016 r., poz. 790 ze zm. – dalej jako k.w. i h.). Nadto wywodziła, że w jej ocenie wygasło zobowiązanie

na zabezpieczenie którego ustanowiono hipotekę na udziale byłego małżonka. Co prawda z art. 24 ust. 5 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm. - dalej jako ustawa systemowa) wynikało, że nie ulegają przedawnieniu należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką lub zastawem, jednak w ocenie powódki regulacja ta była niezgodna z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP. Podobnej kwestii tyle, że w odniesieniu do zabezpieczonych hipoteką wierzytelności podatkowych, dotyczył bowiem art. 70§6 Ordynacji podatkowej, który został uznany za niezgodny z konstytucją wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 roku, SK 40/12.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucił, że zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy systemowej wierzytelności z tytułu składek zabezpieczonych hipoteką nie podlegają przedawnieniu. Pomimo zbliżonych rozwiązań w zakresie zabezpieczenia należności podatkowych i z tytułu składek, nie sposób utożsamiać obu tych zobowiązań. Wobec tego stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP art. 70 ust 6 ordynacji podatkowej nie świadczy o niekonstytucyjności art. 24 ust 5 ustawy systemowej. Dalej podniósł, że zgodnie z art. 76 ust 1¹ k.w. i h. powódka wskutek zniesienia współwłasności stała się jedynym właścicielem nieruchomości i równocześnie, stała się dłużnikiem rzeczowym pozwanego. Wskazywał też na art. 77 k.w. i h. uprawniający do zaspokojenia się z przedmiotu hipoteki w razie przedawnienia zabezpieczonej hipoteką wierzytelności.

Wyrokiem z dnia 22 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo oraz odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że powódka pozostawała w związku małżeńskim z K. M., który w okresie od 27 stycznia 2000 roku do 8 stycznia 2006 roku prowadził działalność gospodarczą. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 listopada 2001 roku zniesiona została wspólność ustawowa tego małżeństwa. Następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 18 listopada 2002 roku małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód.

Sąd Rejonowy ustalił dalej, że pozwany decyzją z 29 października 2004 roku określił zobowiązanie K. M. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami i kosztami łącznie na 135.326,19 złotych. Na skutek wniosku pozwanego opisana w pozwie nieruchomość obciążona została hipoteką przymusową kaucyjną do 135.326,19 zł na rzecz pozwanego i na udziale K. M..

Powódka uzyskała tytuł własności całości nieruchomości w następstwie ugody sądowej z dnia 7 czerwca 2013 roku. Powódka nie była zobowiązana do spłaty na rzecz byłego męża, ze względu na opisane obciążenie hipoteczne.

Jak też ustalił Sąd Rejonowy powódka w dniu 31 sierpnia 2015 roku zwróciła się do pozwanego o wydanie dokumentu stwierdzającego wygaśnięcie wierzytelności hipotecznej. Pozwany odmówił wydania dokumentu. Nie zmienił stanowiska pomimo kolejnych wniosków powódki z 5 stycznia 2016 roku i 18 marca 2016 roku. Nie uwzględnił nadto wniosku powódki o umorzenie należności.

Uwzględniając te ustalenia Sąd Rejonowy powołał przepisy art. 10 ust. 1, art. 68 ust. 2, art. 94 oraz art. 76 ust 1¹ k. w. i h. Wywiódł następnie, że hipoteka została wpisana w sposób prawidłowy bowiem nieruchomość w dacie ustanowienia hipoteki pozostawała we współwłasności ułamkowej, a po nabyciu własności całości nieruchomości przez powódkę hipoteka nadal obciążała tylko ten udział, który był obciążony pierwotnie.

Dalej Sąd Rejonowy odwołał się do art. 24 ust. 5 ustawy systemowej, z którego wynika, że nie ulegają przedawnieniu należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką lub zastawem, jednakże po upływie terminu przedawnienia należności te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu do wysokości zaległych składek i odsetek za zwłokę liczonych do dnia przedawnienia. Według Sądu Rejonowego przepis ten nie był niezgodny z art. 64 ust 2 Konstytucji RP. Wyrok na który powoływała się powódka nie obejmował przy tym kontroli konstytucyjnej tego uregulowania, lecz kwestii dotyczących przedawnienia zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipoteką. Sąd Rejonowy podkreślił, że składki do których poboru zobowiązany jest pozwany służą finansowaniu innych wydatków i wyznaczają prawo i wysokość świadczeń osób, za które miałyby zostać opłacone.

Sąd Rejonowy powołał nadto art. 77 k.w. i h. zgodnie z którym przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Wskazał, że powódka jest dłużnikiem rzeczowym pozwanego przy czym jej odpowiedzialność ogranicza się do udziału, który został przez nią nabyty wskutek zniesienia współwłasności. Sąd Rejonowy zaznaczył nadto, że powódka zawierając ugodę godziła się na otrzymanie nieruchomości obciążonej hipoteką, co zostało uwzględnione przy wzajemnych rozliczeniach z byłym małżonkiem.

Sąd Rejonowy nie zasądził od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania z uwagi na jej sytuację finansową.

Apelację od tego wyroku złożyła powódka zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 76§1 k. w. i h. w brzmieniu obowiązującym w dniu 7 czerwca 2013 roku i art. 76 §1¹ k. w. i h. poprzez ich niezastosowanie i ustalenie że treść księgi wieczystej obejmującej obciążenie nieruchomości powódki hipoteką przymusową kaucyjną ustanowioną na rzecz pozwanego jest prawidłowa w sytuacji gdy hipoteka nie powinna obciążać nieruchomości powódki niebędącej wcześniej dłużnikiem pozwanego, w tym udziału w nieruchomości nabytej w wyniku zawartej w dniu 7 czerwca 2013 roku ugody sądowej dokonującej podziału majątku dorobkowego powódki i jej męża K. M., a jednocześnie dłużnika rzeczowego pozwanego;

- art. 8, art. 64 ust. 2 i art. 84 Konstytucji RP poprzez ich niezastosowanie w sytuacji gdy sąd jest zobowiązany do stosowania Konstytucji i w sytuacji oczywistej niekonstytucyjności normy prawnej nie musi zwracać się z pytaniem prawnym co do zgodności danej normy wprawnej z ustawą zasadniczą i powinien sam dokonać wykładni prokonstytucyjnej, która prowadzi do uznania, że art. 24 ust. 5 ustawy systemowej jest sprzeczny z art. 64 ust 2 i art. 84 Konstytucji RP, ponieważ narusza zasadę równości;

- art. 24 ust. 5 ustawy systemowej poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką nie ulegają przedawnieniu, w sytuacji gdy ów przepis jest sprzeczny z art. 64 ust. 2 i art. 84 Konstytucji RP, a w konsekwencji należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu na zasadach ogólnych;

- art. 77 k.w. i h. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie skutkuje wygaśnięciem hipoteki, w sytuacji gdy przedawnienie należności z tytułu składek skutkuje wygaśnięciem zobowiązania składkowego wobec pozwanej;

- art. 59§1 pkt 9 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy zgodnie z powyższymi przepisami przedawnienie należności z tytułu składek skutkuje wygaśnięciem zobowiązania składkowego wobec pozwanej;

- art. 94 k.w. i h. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipoteki.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uzgodnienie treści księgi wieczystej (...) z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie w dziale IV wpisu hipoteki przymusowej kaucyjnej w wysokości 135.326,19 złotych ustanowionej na rzecz pozwanego.

Pozwany wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne nie były podważane w apelacji. Zatem należało uznać je za wiążące w postępowaniu odwoławczym. Wszak zarzut błędnych ustaleń faktycznych, jest zarzutem procesowym, dotyka bowiem prawidłowości zastosowania art. 227 – 234 k.p.c. Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecznictwem, w świetle art. 378 k.p.c., sąd II instancji jest związany zarzutami prawa procesowego przedstawionymi w apelacji; konsekwencją jest to, że bez podniesienia w apelacji odpowiedniego zarzutu, sąd drugiej instancji nie może wziąć pod

uwagę z urzędu uchybienia prawu procesowemu przez sąd pierwszej instancji, choćby miały wpływ na wynik sprawy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2015 roku, V CSK 550/14, Lex 1771404). Dokonanie odmiennych lub uzupełniających ustaleń faktycznych dopuszczalne jest zatem w postępowaniu odwoławczym tylko w takim zakresie w jakim nie wykracza poza zarzuty sformułowane przez apelującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2015 roku, V CSK 677/14).

Roszczenie powódki twierdzącej, że prawo własności nieruchomości dotknięte jest wpisem nieistniejącego obciążenia, znajdowało podstawę prawną w art. 10 k. w. i h., który umożliwia usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym.

Powódka zarzucała w apelacji naruszenie art. 76§1 k.w. i h. w brzmieniu obowiązującym 7 czerwca 2013 roku, to jest dniu zawarcia ugody, mocą której powódka nabyła udział byłego małżonka w nieruchomości. Zarzucała też naruszenie art. 76§1¹ k.w. i h. w brzmieniu aktualnie obowiązującym.

W tym drugim aspekcie Sąd Okręgowy miał na względzie, że określone w art. 76§1¹ k.w. i h. regulacje dotyczące wpływu zniesienia współwłasności na hipotekę na udziale jednego ze współwłaścicieli nieruchomości zostały wprowadzone do art. 76 k.w.i h. ustawą z dnia 24 maja 2013 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2013 r. poz. 830), która weszła w życie z dniem 7 sierpnia 2013 r., i mają zastosowanie do hipotek powstałych przed tym dniem, jeżeli zniesienia współwłasności dokonano po dniu 7 sierpnia 2013 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2017 roku, I CSK 149/16). W rozpoznawanej sprawie podziału majątku wspólnego, w skład którego wchodziła nieruchomość objęta opisaną w pozwie księgą wieczystą, dokonano ugodą sądową z dnia 7 czerwca 2013 roku, wobec czego regulacje zawarte w ustawie nowelizującej z dnia 23 maja 2013 r. pozostawały bez znaczenia dla oceny wpływu podziału majątku wspólnego na hipotekę na udziale w nieruchomości wpisanej do księgi wieczystej w dniu 11 sierpnia 2005 r.

Dalej wskazać trzeba, że jak wynika z zapisów w księdze wieczystej, powódka jest aktualnie właścicielką dwóch udziałów w nieruchomości, oznaczonych numerami 1 i 2, po 1/2 części każdy. Sporna hipoteka utrzymuje się natomiast na jednym z tych dwóch udziałów, oznaczonych numerem 1. Zapis taki jest prawidłowy w świetle art. 76 k.w. i h. obowiązującego w dacie zawarcia ugody dokonującej podziału majątku wspólnego. Sąd Najwyższy, w cytowanym już wyroku I CSK 149/16, odwołując się do wcześniejszych poglądów orzecznictwa i piśmiennictwa wyjaśnił bowiem, że w takiej sytuacji ustanie współwłasności nie powodowało żadnych zmian w obciążeniu hipoteką udziału we współwłasności; hipoteka obciążała w dalszym ciągu w tym samym zakresie udział we współwłasności, jakkolwiek nieruchomość stała się już własnością jednego właściciela. Powstanie jednopodmiotowej własności nie pociąga za sobą żadnych przekształceń przedmiotu hipoteki ustanowionej na udziale we współwłasności. Czynnikiem wyodrębniającym udział jest w tym wypadku istnienie obciążającego go prawa, natomiast dalsze trwanie udziału wiąże się z jego wpisem w księdze wieczystej.

Okoliczność tą miał zresztą na względzie Sąd Rejonowy, który wskazał wprost w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że ewentualna egzekucja na zaspokojenie długu będzie mogła być prowadzona tylko z obciążonego udziału.

Głównym zarzutem apelacji był jednak zarzut dotyczący niekonstytucyjności art. 24 ust 5 ustawy systemowej, zblizonego – według skarżącej – treścią do art. 70 ust 6 ordynacji podatkowej uznanego za niekonstytucyjny wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 roku, SK 40/12. Skarżąca odwoływała się w tym zakresie do argumentacji wyrażonej w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 29 stycznia 2015 roku, III AUa 2392/13, w którym tenże Sąd dopuścił możliwość odmowy zastosowania oczywiście niezgodnego z Konstytucją przepisu także w sytuacji gdy przepis nie był przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego lecz oczywistość niezgodności związana jest z uprzednią wypowiedzią Trybunału. Sąd Apelacyjny uznał, że sytuacja taka zachodzi w przypadku art. 24 ust 5 ustawy systemowej (niemal tożsamego w treści z niekonstytucyjnym art. 70 ust 6 ordynacji podatkowej), który jest niezgodny z art. 64 ust 2 Konstytucji RP i nie może być stosowany. W konsekwencji Sąd Apelacyjny ocenił, że ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości nie wyklucza

przedawnienia zobowiązania zabezpieczonego hipoteką, co oznacza, że termin przedawnienia należności składkowych biegnie na zasadach ogólnych.

Umknęło jednak skarżącej, że wskazany wyrok Sądu Apelacyjnego poddany został ocenie przez Sąd Najwyższy w sprawie I UK 325/16, w ramach skargi kasacyjnej organu rentowego, która to skarga okazała się skuteczna.

Sąd Najwyższy w wywodach podzielanych przez Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą apelację, zawartych w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 sierpnia 2017 roku, w powołanej sprawie I UK 325/16 wyjaśnił, że sąd powszechny jest uprawniony do dokonania oceny konstytucyjności przepisu mającego zastosowanie w konkretnej sprawie. Ocena taka nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego i następuje w ramach ustalania, który przepis obowiązującego prawa będzie zastosowany do rozstrzygnięcia danego stanu faktycznego w indywidualnej sprawie. Uprawnienie takie wynika z art. 8, 175 ust 1, 178 ust 1 i 193 ustawy zasadniczej i dotyczy konkretnej sprawy, w której oceniany przepis nie może być zastosowany. Co też istotne, taka indywidualna ocena nie eliminuje przepisu z systemu prawnego. Przepis taki może być stosowany przez inne sądy orzekające w takich samych sprawach.

Podstawowe znaczenie w ramach omawianej oceny ma to, że odmowa zastosowania przepisu ustawy może nastąpić wyjątkowo, wyłącznie w wypadku, gdy sąd rozpoznający sprawę nie ma wątpliwości co do niezgodności tego przepisu z Konstytucją, a sprzeczność ma charakter oczywisty, inaczej mówiąc, gdy zachodzi sytuacja oczywistej niekonstytucyjności przepisu. Przyjmuje się, że sytuacja oczywistej niekonstytucyjności może zachodzić wówczas, gdy porównywane przepisy ustawy i Konstytucji dotyczą regulacji tej samej materii i są ze sobą sprzeczne, a norma konstytucyjna jest skonkretyzowana w stopniu pozwalającym na jej samoistne zastosowanie, gdy ustawodawca wprowadził regulację identyczną jak norma objęta już wyrokiem Trybunału, gdy Trybunał stwierdził niekonstytucyjność określonej normy prawnej zamieszczonej w przepisie tożsamym, który nie podlegał rozpoznaniu przed Trybunałem, gdy sposób rozumienia przepisu ustawy wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego.

Jak dalej wyjaśnił Sąd Najwyższy, nie można wprost przenosić, zawartych w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie SK 40/12, wywodów dotyczących niekonstytucyjności art. 70§6 Ordynacji podatkowej do oceny konstytucyjności art. 24 ust 5 ustawy systemowej.

Po pierwsze, rozważania Trybunału Konstytucyjnego poczynione zostały jednoznacznie na tle przepisów podatkowych i odnoszą się tylko do przedawnienia należności z tytułu podatków, przy - co należy zauważyć - szczególnym uwzględnieniu możliwości ustanowienia ich zabezpieczenia hipoteką przymusową już na etapie kontroli podatkowej (a więc jeszcze przed wydaniem decyzji wymiarowej, a nawet przed ustaleniem istnienia zobowiązania podatkowego).

Po drugie, chociaż treść art. 24 ust. 5 ustawy systemowej jest zbieżna z brzmieniem art. 70§6 Ordynacji podatkowej, to materia regulowana aktami normatywnymi zawierającymi te przepisy nie jest tożsama.

Istotnie, przyjmuje się, że składki na ubezpieczenia społeczne posiadają - podobnie jak podatki - charakter świadczeń o charakterze publicznoprawnym i jako takie należą do danin publicznych. O ile jednak cechą właściwą podatkowi jest ich nieekwiwalentność, a ich funkcją jest zabezpieczenie równowagi budżetowej państwa, to składki na ubezpieczenia społeczne są daniną publiczną o charakterze ubezpieczeniowym i - co do zasady - ekwiwalentnym, i jako takie podlegają szczególnej ochronie. Składki na ubezpieczenia społeczne decydują bowiem o kondycji finansowej funduszy, ubezpieczeń społecznych, przekładającej się na sytuację finansową ubezpieczonych (w szczególności na wypadek starości lub utraty zdolności do zatrudnienia), w tym tych, którzy składki w części finansują nie będąc ich płatnikami (art. 16 w związku z art. 4 pkt 2 ustawy systemowej).

Ocena konieczności i zasadności wyjątków od - wyrażonej w art. 64 ust. 2 Konstytucji - zasady równej ochrony własności, w sytuacji uchylania się przez nierzetelnego płatnika składek od wykonania bezspornego obowiązku składowego w ostatecznie ustalonej wysokości, wymaga przemyślanej wykładni, przeprowadzonej przy uwzględnieniu, między innymi, po pierwsze - wskazanych w art. 31 ust. 3 ustawy zasadniczej zasad dopuszczalności ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności z punktu widzenia interesów beneficjentów świadczeń przysługujących z

funduszy ubezpieczeń społecznych a nie tylko z punktu widzenia podmiotów zobowiązanych do opłacania składek na te ubezpieczenia oraz po drugie - oceny istnienia związku genezy obowiązku składkowego z posiadaniem przez płatnika składek majątku w formie nadającej się do założenia hipoteki przymusowej, gdyż - inaczej niż w wypadku zobowiązań podatkowych - prowadzenie przez płatnika składek działalności rodzącej tytuł ubezpieczeń społecznych (i wynikający z niego obowiązek składkowy) zwykle pozostaje w ścisłym związku z taką formą majątku (nieruchomością) płatnika.

W konsekwencji nie można przyjąć, że zachodzi sytuacja oczywistej niekonstytucyjności art. 24 ust. 5 ustawy systemowej tylko z uwagi na argumentację uzasadniającą zakwestionowanie przez Trybunał Konstytucyjny zgodności tożsamo brzmiącego art. 70§6 Ordynacji podatkowej z art. 64 ust. 2 ustawy zasadniczej.

Powódka nie powoływała się nadto w toku postępowania na wyjątkowe okoliczności świadczące w tej konkretnej sprawie o możliwym naruszeniu art. 64 ust. 2 Konstytucji (dotyczącego równej ochrony własności), poprzez zastosowanie art. 24 ust. 5 ustawy systemowej. Przeciwnie, przedstawione fakty przeczą jej pokrzywdzeniu skoro ustanowiona uprzednio hipoteka z tytułu składek obciąża jedynie nabyty udział (nie zaś całą nieruchomość), nadto – co wprost wynika z treści ugody dotyczącej podziału majątku – w związku z obciążeniem udziału sporną hipoteką na kwotę 135.326,19 zł powódka została zwolniona z obowiązku dopłaty na rzecz byłego małżonka.

Zaznaczenia wymaga przy tym, że jak wynika z akt Księgi Wieczystej, podstawą wpisu hipoteki była prawomocna decyzja o ustaleniu wysokości zobowiązania wobec niewykonania określonych obowiązków przez byłego męża powódki. Nie było to zatem obciążenie analogiczne do obciążenia hipoteką na etapie kontroli podatkowej, na które zwracał uwagę Trybunał Konstytucyjny w powoływanym przez skarżącą wyroku w sprawie SK 40/12.

Nie sposób było zatem uznać aby w rozpoznawanej sprawie zachodziły podstawy do bezpośredniego stosowania Konstytucji poprzez wyeliminowanie możliwości zastosowania art. 24 ust 5 ustawy systemowej. Jak już bowiem wskazano indywidualne zastosowanie konstytucji przez sąd powszechny nastąpić może tylko w sytuacji oczywistej, uzasadnionej okolicznościami konkretnej sprawy z których wynika, że powszechnie obowiązująca norma jest w tychże okolicznościach sprzeczna z podstawami porządku prawnego określonymi w Konstytucji i to w świetle wcześniejszych jednoznacznych wypowiedzi Trybunału Konstytucyjnego.

Przedstawione wywody czyniły zaskarżony wyrok prawidłowym i sprawiały, że zbędnym było odnoszenie się do bezprzedmiotowych w pozostałej części zarzutów skarżącej.

Z tych też względów Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 102 k.p.c. Co prawda, powódka nie utrzymała się ze swoim żądaniem, lecz zważywszy na orzecznictwo Sądów Apelacyjnych (a to cytowany już wyrok SA w Katowicach w sprawie III AUa 2392/13 oraz wyrok SA w Poznaniu z 12 kwietnia 2017 roku, III AUa 1119/16) mogła pozostawać w przekonaniu o słuszności zajmowanego stanowiska. Co też istotne wyrok Sądu Najwyższego w sprawie I UK 325/16, podważający wykładnię przepisów prezentowaną przez powódkę, zapadł w dniu 8 sierpnia 2017 roku, a więc już po złożeniu przez powódkę apelacji. Sąd Okręgowy miał też na względzie sytuację materialną powódki opisaną w jej oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku i dochodach. Z oświadczenia tego wynika, że powódka poza nieruchomością wskazaną we wniosku, i udziałem w samochodzie osobowym o wartości 12.000 zł nie posiada innego majątku i utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości 1.355 zł miesięcznie.

SSR del. Daniel Gierak SSO Anna Hajda SSO Marcin Rak